

WIADOMOŚCI MAZURSKIE

Nr. 14.

1-2 września 1945 r.

Rok I.

1 wrzesień

W dniu 1 września mija sześć lat od chwili, gdy nad naszymi miastami samoloty germańskiego imperializmu rozpoczęły swą niszczyielską, zbrodniczą akcję. Sześć lat mija od chwili, gdy w granice zachodnie wtargnęły hordy pruskiego żołdactwa, siejąc mord i pożogę. Dzisiaj, po sześciu latach, gdy wolność znowu przyświeca naszej Ojczyźnie, powinniśmy się spokojnie i rzeczowo zastanowić nad przyczyną klęski wrześniowej. Jeśli chodzi o przyczyny wojskowe, to trzeba otwarcie stwierdzić, że armia polska była we wrześniu 1939 r. źle zorganizowana i wyszkolona. Nie mieliśmy czołgów, nie mieliśmy samolotów. Granice nasze od strony Niemiec nie były ufortyfikowane. Mobilizację przeprowadzono z opóźnieniem i właściwie nie została ona ukończona. Naczelne dowództwo nie odpowiadało swym zadaniom. W takiej sytuacji nie może być dziwne, że mimo niespotykanego bohaterstwa żołnierzy i ludności cywilnej, wrzesień 1939 r. skończył się dla nas druzgocącą klęską. Były jednak i inne przyczyny tej klęski. Tragiczne dni wrześniowe były rezultatem wieloletniej polityki obozu rządzącego, który dla interesów garstki wybrańców poświęcał najżywotniejsze sprawy narodu. Zarówno polityka zagraniczna, jak wewnętrzna, gospodarcza i wojskowa przeżarte były egoizmem, prywatą i faszyzmem. Dziś, po sześciu latach w nowej, demokratycznej Polsce powinniśmy uprzytomnić sobie przyczyny katastrofy wrześniowej, a powodując się rozumem i instynktem samozachowawczym, musimy sobie przyrzec, że każdy z nas poszczególnie i wszyscy razem jako Naród będziemy tak pracowali nad przyszłością naszej Ojczyzny, aby już nigdy nie doszło w historii do „niespodzianek” typu września 1939 r. Każdy z nas zatem musi dołożyć swoją cegiełkę do utrwalenia budowy polskiej demokracji, gdyż tylko prawdziwa demokracja zapewnić może prawdziwą wolność.

Ze swiata (30.VIII.1945.)

London. General Mac Artur wylądował na lotnisku Atsuma w pobliżu Tokio.

Moskwa. Agencja „Tass” podaje, że Związek Radziecki podpisał traktat z Węgrami.

Ateny. W Grecji ogłoszono amnestię dla więźniów politycznych.

London. Armia Sprzymierzonych wpłynęła do Jokohamy. Całe miasto pokryte jest białymi chorągwiakami. Na wybrzeżu nie widać żadnego ruchu.

Hong-Kong. Oddziały chińskie zbliżają się do Szanghaju.

Praga. Policja w Pradze wykryła niemiecki spi-

sek wymierzony przeciwko przedstawicielom rządu czeskiego.

Sopoty. Na wybrzeże polskie przybyła duńska delegacja w sprawie eksportu węgla polskiego do Danii.

Z kraju

Naczelne Dowództwo Wojska Polskiego ogłosiło rozkaz Nr. 193 w którym ustala datę 1 września jako święto II Dywizji Piechoty im. Jana Henryka Dąbrowskiego. Sztandar II dywizji zostanie udekorowany Krzyżem Grunwaldu III klasy. Najbardziej zasłużeni oficerowie, podoficerowie i szeregowcy zostaną przedstawieni do odznaczenia. (n)

Na konferencji Zarządu Głównego oraz delegatów Okręgów Polskiego Związku Zachodniego na wniosek Sekretarza Generalnego posła Józefa Dubiela postanowiono w ciągu jednego miesiąca przy pomocy placówek Związku skierować 100.000 osadników na ziemie odzyskane. W obecnej chwili wszystkie placówki Polskiego Związku Zachodniego prowadzą wyteżoną akcję, ażeby sprostać przyjętym na siebie obowiązkom i oddać do dyspozycji władz na terenach odzyskanych najdzielniejszy element. Równocześnie usprawnia się działalność komórek i delegatur Polskiego Związku Zachodniego na terenie Okręgu Mazurskiego.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przeprowadza rejestrację kandydatów na rodziców zastępczych. Przyjęcie do rodziny obcego dziecka może się odbywać na podstawie prawa o adoptacji lub pod kontrolą organów opieki społecznej w formie t. zw. rodzin zastępczych. Rodziny zastępcze mogą przyjmować jedno lub więcej dzieci bezpłatnie lub półpłatnie w formie zasiłku w wysokości od 300 do 500 złotych miesięcznie, malejącego w miarę spadku cen. Dziecko oddane do rodzin zastępczych w wieku lat 7—14, musi uczęszczać do szkoły powszechnej lub na specjalny kurs dla opóźnionych w nauce szkolnej. Dziecko powyżej lat 14 musi uczęszczać do szkół średnich, ogólnokształcących lub zawodowych, względnie pobierać wykształcenie zawodowe w inny sposób, zgodnie z odnośnymi przepisami. Dzieci i młodzieży w rodzinach zastępczych nie wolno zatrudniać pracą zarobkową. Zgłoszenia kandydatów na rodziców zastępczych przyjmują Oddziały Opieki Społecznej przy Starostwach powiatowych. Do zgłoszenia należy załączyć zaświadczenie zameldowania, zaświadczenie pracy, świadectwo zdrowia oraz świadectwo dwóch poważnych członków miejscowego społeczeństwa, stwierdzające zdolność kandydatów do wychowania obcego dziecka. Kandydaci na rodziców zastępczych podpisują deklarację, w której zobowiązują się do wychowania dziecka i dania mu wykształcenia, odpowiadającego jego zdolnościom i zamiłowaniom.

Z życia Okregu.

W związku z 6-tą rocznicą napaści hitlerowskiej na Polskę odbyło się onegdaj w sali Teatru Miejskiego zebranie organizacyjne komitetu, w skład którego weszli: ob. inż. Musiał, Poloński, Sokołowski, Dworak, Dura, Kalinowski, Lewandowski, Smoleński, Latosiński i Kwiatkowski. Postanowiono urządzić w sobotę w dniu 1 b. m. o godz. 17-tej w sali Teatru Miejskiego akademię z następującym programem: zagajenie, referat polityczny, koncert i występy artystyczne.

„Miazmaty hitleryzmu“ — oto tytuł referatu dyskusyjnego wygłoszonego w sali Teatru Miejskiego przez ob. Durę. Prelegent w jasny, poglądowy sposób omówił gehennę żydów w czasie okupacji oraz wypadki krakowskie, twierdząc zupełnie słusznie, że to co miało miejsce w Krakowie działo się pod wpływem zaszczerpionej nienawiści przez hitlerowców. W każdym razie nie należy tego uogólniać. W dyskusji, która dość często odbiegała od tematu, zabierali głos przedstawiciele stronnictw politycznych, którzy jednogłośnie stwierdzili, że ogół społeczeństwa polskiego życzy sobie jak najlepszego współzycia z ocalałą garstką Żydów. Wskazaniem by było, aby wieczory dyskusyjne na różne tematy były urządzane częściej z tym, że czas dla każdego chcącego brać udział w dyskusji zostanie ograniczony.

Miłośników muzyki ucieszy niewątpliwie wiadomość o otwarciu sezonu koncertowego. Staraniem Towarzystwa Muzycznego w Olsztynie w sali Teatru Miejskiego w każdy piątek urządzany będzie koncert, poświęcony muzyce poważnej. Otwarcie sezonu koncertowego nastąpi w dniu 7 września o godz. 19-ej. Program koncertu obejmuje pieśni Moniuszki, Zelenckiego, Noskowskiego, Karłowicza, Niewiadomskiego, w wykonaniu Karbowskiej-Lenowskiej i Jerzego Sergiusza Adameczewskiego oraz utwory fortepianowe Chopina w wykonaniu Mirosława Dąbrowskiego. Inicjatywę Olsztyńskiego Towarzystwa Muzycznego w kierunku ożywienia życia kulturalnego naszego miasta musimy przyjąć z radością. Zapowiadane koncerty wypełnią mieszkańcom Olsztyna poważną lukę, jaką było dotąd brak dobrej, prawdziwej muzyki, to też należy się spodziewać, że sala Teatru Miejskiego wypełniona będzie po brzegi. (g)

Staraniem Towarzystwa Muzycznego w Olsztynie zostaje otwarta Szkoła Muzyczna przy ul. Myśliwickiej Nr 10. W dniach od 3 do 5 września w godz. 16—18 odbędą się egzaminy wstępne. W niedzielę dnia 9 września o godz. 11-ej rano nastąpi uroczyste otwarcie szkoły, połączone z audycją muzyczną. Szkoła muzyczna przeznaczona jest zarówno dla starszych jak i dla dzieci od lat 7-miu. Kancelaria szkoły przyjmuje w dalszym ciągu zapisy w godz. 16—19. (g)

W Giełdowie odbyło się zebranie informacyjne w celu utworzenia miejscowego Koła Zw. Samopomocy Chłopskiej. Pracami organizacyjnymi zajmuje

się kierownik miejscowej szkoły powszechnej ob. Ródziewicz. Wybory zarządu odbędą się 2 września.

Łuczany — to jedno z najpiękniejszych miast w Okregu Mazurskim. Tonące w zieleni, malowniczo położone nad jeziorem Mamry zostało założone, jak wskazują zachowane kroniki miejskie, 1285. Ze starych budowli zachował się do dnia dzisiejszego okazały zamek, wybudowany w końcu XIII wieku, w którym w roku 1807 mieli swoją główną kwaterę generałowie Dąbrowski i Zajaczek. Miasto posiada charakter czysto polski. Dzięki inicjatywie osiadłej tu ludności prace w każdej dziedzinie postępują rażo naprzód. Jest czynny duży młyn parowy, tartaki, pracuje się nad uruchomieniem elektrowni i innych zakładów użyteczności publicznej. Hufiec Ligi Morskiej w liczbie 120 ludzi odbywa przeszkolenie rybackie pod kierunkiem ob. dr. Stolarzewicza, aby po przeszkoleniu wstępnym udać się do Gdyni w celu kontynuowania dalszej nauki w Szkole Morskiej. Na jeziorze Lewatyńskim odbyło się onegdaj spuszczenie na wodę pierwszego statku pod banderą polską, przeznaczonego do żeglugi śródlądowej. Bardzo ruchliwe jest Koło Polskiego Związku Zachodniego. Przybyły ksiądz — repatriant z Wilna objął parafię. Znowym rokiem szkolnym zostanie uruchomione gimnazjum koedukacyjne, średnia szkoła rybacka i średnia szkoła rolnicza. W zamku znajdzie pomieszczenie muzeum regionalne. Miasto, które przed wojną było zamieszkałe przez 15.000 mieszkańców liczy obecnie około 2.000 Polaków. Jest dużo wolnych mieszkań, do objęcia są sklepy i tartaki. W powiecie jest do natychmiastowego objęcia dużo pięknych gospodarstw z kompletnym inwentarzem martwym. Inwentarz żywy zostaje przydzielany osadnikom przez Powiatowy Urząd Ziemi.

Z ostatniej chwili.

Londyn. W środę odbędzie się w Londynie pod przewodnictwem min. Noela Backera Zjazd Narodowego Komitetu Gospodarczego dla Spraw Europy.

Londyn. Na IV zebraniu Komisji Kontrolnej w Niemczech powzięto uchwałę by kraje wyzwolone miały prawo do produkcji niemieckiej.

POZOSTAWIONE rzeczy w kinie w okresie m. sierpnia są do odebrania w kancelarii Kina „Polonia“: parasolka damska, spodnie kąpielowe, pasek aksamitny od sukienki, chusteczka do nosa, fajka, laska, 2 czapki. Po upływie 30 dni o ile nie będzie zgłoszeń, rzeczy te będą zlicytowane. Jednocześnie podajemy do wiadomości Władzom Milicji Obywatelskiej i Dyrekcji OWK.

Kierownik Kina — Bielewicz.

Firma „Pionier“ Olsztyn, ul. 1 maja 6 (naprzeciw województwa). Kosmetyki, galanteria, papier, nici, igły, mydło, baterie, woda kolońska, żyletki.

SKŁAD KONSYGNACYJNY Nr. 20

Przemysłu Szklarskiego na Okręg Mazurski

OLSZTYN, ul. Marsz. Stalina 32

poleca:

szkło okienne, wystawowe i galanterię szklaną po cenach urzędowych.